

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

КРУГЛИЙ СТІЛ: РОЗРОБЛЕННЯ КУРСІВ З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ ДОРОСЛИХ (АНДРАГОГІКИ)

Хоменко Інна Анатоліївна

кафедра метеорології та кліматології

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ І.І. МЕЧНИКОВА

Дорослі здобувачі освіти приносять у навчальний процес свій попередній досвід і високий рівень самоусвідомлення, чого зазвичай немає у молодших учнів. Щоб ефективно організувати навчання дорослих, важливо розуміти навчальні домени, стилі навчання та те, як і чому дорослі навчаються.

Дослідження показують, що дорослі, підлітки й діти найкраще навчаються через поєднання видів діяльності, які охоплюють три навчальні домени: **когнітивний**, **афективний** та **поведінковий**.

- ▶ **Когнітивний домен** стосується знань та розуміння навчального матеріалу.
- ▶ **Афективний домен** пов'язаний з установками, цінностями та переконаннями.
- ▶ **Поведінковий домен** охоплює практичне застосування та розвиток навичок.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ

- **Навчання дорослих є вибіркоким.** Це означає, що дорослі навчаються лише тому, що має для них значення.

Вони «не дуже схильні вивчати те, що їм не цікаво або в чому вони не бачать сенсу й важливості» (Rubenson, 2011, р. 49).

- **Навчання дорослих є самоспрямованим.** Дорослі беруть на себе відповідальність за власне навчання.

Малкольм Ноулз визначав самоспрямоване навчання як «процес, під час якого люди визначають свої навчальні потреби, ставлять цілі, обирають способи навчання, добирають матеріали та оцінюють свій прогрес» (Rubenson, 2011, р. 53).

- **Дорослі здобувачі освіти приносять у навчальний процес багаторічний досвід і знання,** а також усталену систему цінностей і переконань, яка формує їхнє мислення (Jarvis, 2004, р. 144).

Вони очікують ставлення до себе як до дорослих.

- **Дорослі часто мають проблемно-орієнтований підхід до навчання** і зацікавлені у змісті, який має безпосереднє застосування в їхньому житті.

Вони хочуть одразу побачити, як навчальний матеріал стосується їхніх поточних проблем або ситуацій (Rochester Institute of Technology).

- **Багато дорослих довгий час були поза формальною освітою** і могли мати негативний шкільний досвід. Такі здобувачі можуть повертатися до навчання з тривогою та низькою самооцінкою (Rubenson, 2011, р. 53).

Дорослі також можуть асоціювати традиційні навчальні аудиторії з тим, що «підходить для дітей», тому вони «воліють навчатися в умовах, які... якомога менше нагадують “школу”» (Davis, 2013).

МЕТОДИ В ОСВІТІ ДОРΟΣЛИХ

1. Adult learners are autonomous and self-directed.

Implications:

- Involve participants.
- Serve as facilitator.
- Determine interests of learners.

4. Adult learners are relevancy-oriented.

Implication:

- Explain how training objectives relate to training activities.

2. Adult learners have a foundation of life experiences and knowledge.

Implications:

- Recognize expertise of participants.
- Encourage participants to share their experiences and knowledge.

5. Adult learners are practical.

Implication:

- Show relevance of training to job.

3. Adult learners are goal-oriented.

Implications:

- Be organized.
- Have clear objectives.

6. Adult learners need to be respected.

Implications:

- Acknowledge the wealth of knowledge and experiences the participants bring to the training.
- Treat the participants as equals rather than subordinates.

Припущення	Що це означає для мене
Дорослі хочуть знати, чому вони мають навчатися.	Дорослі мотивовані вкладати час і зусилля у навчання, якщо вони розуміють його переваги та наслідки ненавчання. Сформуйте у слухачів «потребу знати» — продемонструйте цінність навчання у їхньому житті. Допоможіть їм відповісти на запитання: «Що це дасть особисто мені?»
Дорослі мають потребу брати відповідальність.	Дорослі здобувачі сприймають себе відповідальними за власне життя й рішення, і очікують ставлення до себе як до автономних і здатних приймати рішення. Однак у навчальному середовищі багато дорослих можуть повертатися до пасивних моделей навчання. Не думайте, що вони цього хочуть — давайте їм можливість брати відповідальність за власне навчання. Допмагайте їм оцінювати власні результати, використовуючи методи самооцінювання.
Дорослі приносять досвід у навчання.	Досвід є цінним ресурсом для самих слухачів і для інших, надає новим ідеям і навичкам глибшого змісту та є частиною їхньої самоідентичності. Досвід може бути і перевагою, і обмеженням: він багатий, але може зумовлювати упередження. Поважайте досвід дорослих, адже він формує їхню особистість.
Дорослі готові навчатися, коли виникає потреба.	Дорослі навчаються тоді, коли самі вирішують і готові взяти на себе зобов'язання навчатися. Бажання вчитися зазвичай пов'язане з переходом на новий етап розвитку та виконанням відповідних завдань: планування кар'єри, набуття професійних компетентностей, покращення результатів роботи тощо. Однак часто дорослі сприймають навчання, організоване роботодавцем, як обов'язкове, а не бажане. Важливо усвідомлювати, що деякі слухачі можуть не хотіти бути присутніми на навчанні. У такому разі потрібно чесно це визнати: обговорити, що ситуацію змінити неможливо, але можна спільно зробити тренінг максимально корисним. З іншого боку, для тих, хто справді хоче навчатися, курс має бути цінним, і вони повинні піти з відчуттям отриманої користі.
Дорослі є орієнтованими на завдання.	Традиційна освіта є орієнтованою на предмет, але навчання дорослих має бути орієнтованим на завдання. Наприклад, у школі дитину вчать граматиці, побудові речення та абзацу. Дорослий на тренінгу з письма вчиться створювати бізнес-лист, маркетинговий план тощо. Організуйте зміст курсу навколо практичних завдань, а не теоретичних предметів.

ПРИПУЩЕННЯ ПРО НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ВИКЛАДАЧА

Щоб залучати дорослих до їхнього власного навчання та дотримуватися принципів навчання дорослих, включайте інтерактивність у навчальний процес скрізь, де це можливо. Під час тренування завдань і навичок забезпечуйте можливість практичного виконання цих завдань і застосування навичок на практиці. Більша частина Курсу розвитку інструкторів, який навчає інструкторських завдань і навичок, присвячена розробленню та проведенню презентації - формату, що є високодинамічним та інтерактивним.

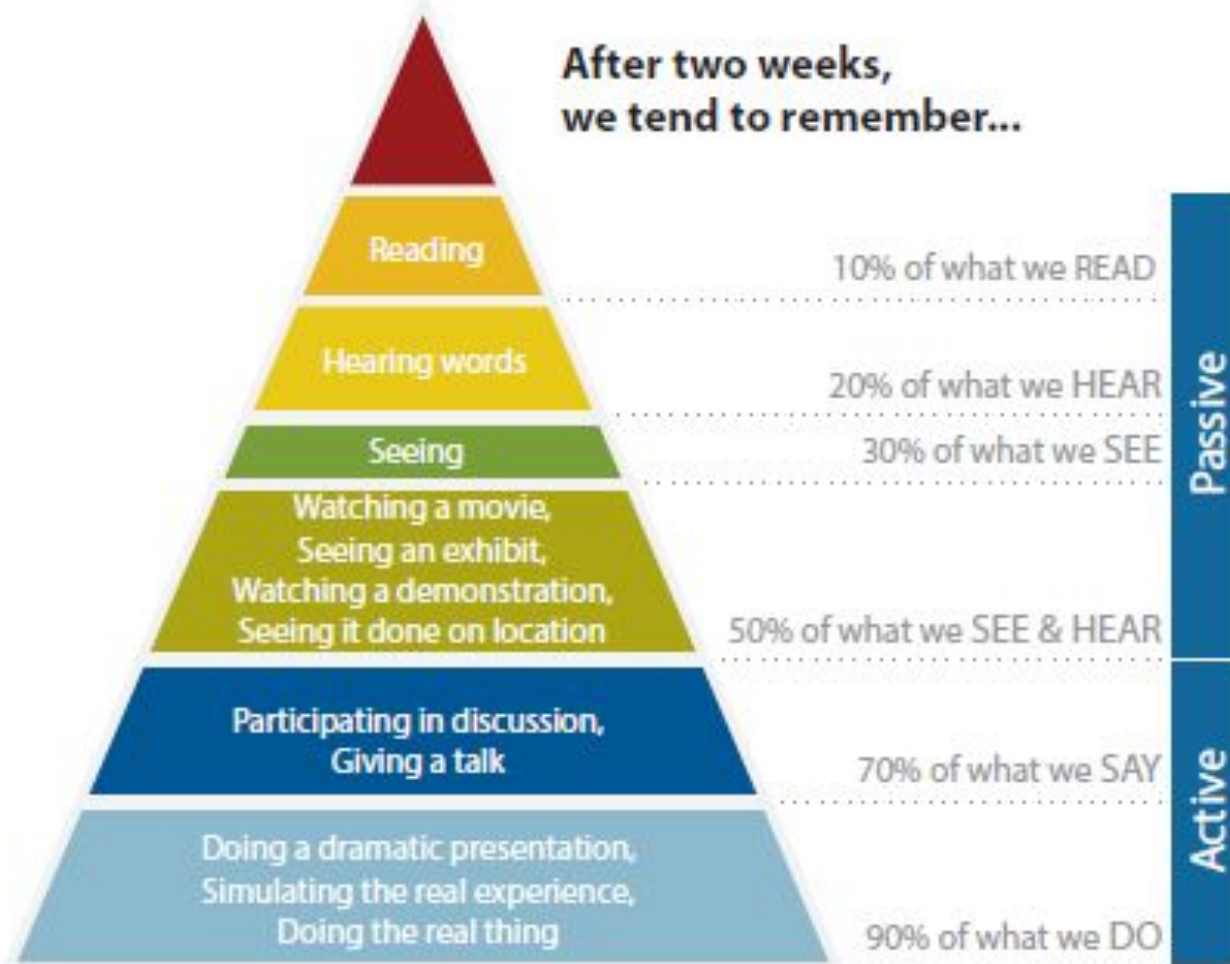
Деякі завдання та навички природно легше інтегрувати в інтерактивні форми, ніж інші, тому інколи вам доведеться проявити творчість. У таких випадках шукайте можливості для використання кейсів, мозкових штурмів, фасилітованих дискусій, рольових ігор, вправ із розв'язання проблем тощо.

Залучайте досвід ваших дорослих слухачів, щоб посилити інтерактивність навчання.

ІНТЕРАКТИВНІСТЬ

**After two weeks,
we tend to remember...**

Деякі навчальні курси надмірно покладаються на когнітивне навчання, використовуючи лише лекції та презентації слайдів. Такий тип навчання вимагає від слухача пасивно сприймати й запам'ятовувати великі обсяги інформації.

Для того щоб знання збереглися, слухачам потрібні можливості пов'язати матеріал зі своїм досвідом та застосувати його в реальних ситуаціях.

ЗМІСТ VS. ЗВ'ЯЗОК VS. ЗАСТОСУВАННЯ

ЗМІСТ VS. ЗВ'ЯЗОК VS. ЗАСТОСУВАННЯ

Діаграма ілюструє баланс між змістом, зв'язком та застосуванням, а також те, як вони співвідносяться з трьома навчальними доменами.

Перевернутий трикутник відображає модель навчання, у якій основну частину займає зміст, що подається переважно через односторонні дидактичні презентації з періодичними можливостями поставити запитання.

Прямий (звичайний) трикутник представляє більш інтерактивний дизайн, у якому слухачі мають можливості застосувати знання на практиці — через демонстрації, воркшопи, кейс-стаді, практичні вправи чи інші залучальні методи.

Active Learning

- Learning is not a spectator sport.
- The more actively engaged the learner is, the more learning takes place.
- Different instructional methodologies have greater rates of retention.

Instructional Strategies

- Quiz.
- Games.
- Role-playing.
- Brainstorming.
- Group problem-solving.
- Lecture.

Instructional Strategies to be considered

- Simulation.
- Case Study.

- ▶ Які основні відмінності між навчанням дорослих і традиційним навчанням?
- ▶ Як принципи самоспрямованості та вибіркової навчання дорослих можуть бути інтегровані у структуру курсу?
- ▶ Які методи, форми та інструменти найефективніші для залучення дорослих слухачів?
- ▶ Як враховувати досвід, цінності та попередні знання слухачів у процесі розроблення курсу?
- ▶ Як створити навчальне середовище, яке знижує тривожність і підтримує впевненість дорослих здобувачів освіти?
- ▶ Як забезпечити баланс між когнітивним, афективним і поведінковим доменами у змісті та завданнях курсу?
- ▶ Які цифрові інструменти та ресурси найбільше відповідають принципам андереґогіки?

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ

Мета: забезпечити візуальну та комунікаційну єдність освітніх матеріалів.

Ключові питання:

- ▶ Які візуальні стандарти потрібно застосовувати (кольори, логотипи, типографія, структура слайдів)?
- ▶ Як об'єднати брендінг ClimEd та університетів-партнерів?
- ▶ Які графічні шаблони й інструменти (PowerPoint, Canva, Genially тощо) варто рекомендувати для уніфікованого оформлення навчальних матеріалів?

Очікувані результати:

- ▶ Єдині шаблони презентацій, відео та навчальних матеріалів.

**ДИСКУСІЯ. ЄДИНИЙ ВІЗУАЛЬНИЙ
СТИЛЬ І БРЕНДІНГ КУРСІВ**

Мета: обговорити використання цифрових платформ і програмних рішень для ефективного розроблення, управління та поширення курсів.

Ключові питання:

- ▶ Які цифрові інструменти є найзручнішими для створення курсів (Power Point, Canva, Genially, Storyline, H5P, Panopto, Miro)?
- ▶ Як забезпечити інтеграцію різних форматів (відео, інтерактивні тести, GIS-додатки, симуляції)?

Очікувані результати:

- ▶ Рекомендації щодо цифрових інструментів.

ДИСКУСІЯ. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ КУРСІВ

Дякую за увагу!

